

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 27.05.1998
KOM(1998) 275 endelig udg.

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG
OG REGIONSUDVALGET

**SAMHØRIGHED, KONKURRENCEEVNE OG
FTU- OG INNOVATIONSPOLITIK**

INDHOLDSFORTEGNELSE

-	INDLEDNING	s. 3
-	MEDDELELSENS MÅLSÆTNINGER	s. 3
-	TIDLIGERE OG LØBENDE AKTIONER	s. 4
	• STRUKTURFONDENE - TIDLIGERE OG LØBENDE AKTIONER	
	• FÆLLESSKABETS FTU-RAMMEPROGRAM	
-	FREMME AF BEDRE KONKURRENCEEVNE OG SAMHØRIGHED PÅ NATIONALT OG REGIONALT PLAN	s. 7
-	INTEGRATION AF FTU OG INNOVATION I DEN REGIONALE ØKONOMISKE UDVIKLING	s. 9
	• FTU OG INNOVATION - ET FÆLLES ANSVAR	
	• TRE PRIORITETER	
	- FREMME AF INNOVATION	
	- BEDRE NETSAMARBEJDE OG INDUSTRIELT SAMARBEJDE	
	- FORØGELSE AF DE MENNESKELIGE MULIGHEDER	
-	KONKLUSIONER	s. 15
-	GLOSSAR	s. 17
-	BILAG – STATISTIKKER	s. 18

INDLEDNING

Den økonomiske og sociale samhørighed er blevet forankret i traktaten om Den Europæiske Union sammen med den økonomiske og monetære union og gennemførelsen af det indre marked. Den blev yderligere understreget på topmødet i Amsterdam i resolutionen om vækst og beskæftigelse og på topmødet om beskæftigelse i november 1997 i Luxembourg, hvor der blev tilføjet et krav om at lægge særlig vægt på bekæmpelse af arbejdsløsheden.

I Kommissionens dokument "Agenda 2000" bekræftes det, at strukturfondene fortsat bør fremme konkurrencedygtig udvikling og bæredygtig jobskabende vækst i de mindre gunstigt stillede områder. Herunder bør der iværksættes særlige foranstaltninger, der indebærer støtte til infrastruktur, teknologisk, finansiel og organisatorisk innovation, Små og Mellemløse Virksomheder (SMVER) og menneskelige ressourcer, herunder lige muligheder, med henblik på at tilskynde til diversificering, genskabe erhvervslivets dynamisme og fremme en proaktiv virksomhedskultur. Agenda 2000 kræver også, at der tages hensyn til udsigterne for ansøgerlandene.

Det erkendes endvidere i Agenda 2000, at videnpolitik - forskning, innovation og uddannelse - bør spille en væsentlig rolle med hensyn til at bygge bro mellem på den ene side videnskabelig og teknologisk ekspertise og på den anden side industriel og kommerciel succes, navnlig ved at stimulere SMV'erne til innovation.

Formålet med denne meddelelse er at bringe samhørighed, konkurrenceevne og FTU- og innovationspolitikken under fælles og samlede rammer.

MEDDELELSENS MÅLSÆTNINGER

1. Formålet med denne meddelelse er at styrke de mindre gunstigt stillede områders konkurrenceevne (MGO - defineret som regioner eller områder, der er støtteberettigede under strukturfondene) ved at sørge for, at FTU- og innovationspolitikken integreres inden for regionens produktionsapparat.

For at realisere denne målsætning må de nationale og regionale myndigheder og beslutningstagere gøres mere opmærksomme på behovet for at:

- gøre regionerne i stand til bedre at integrere FTU og innovation i deres økonomiske udvikling
- forbedre læreprocessen hvorved virksomhederne kan blive mere innovative
- bistå virksomheder og institutioner med at håndtere omstillingen til nye arbejdsmetoder
- samordne de nationale sektorpolitikker bedre, så de støtter den regionale udviklingsindsats.

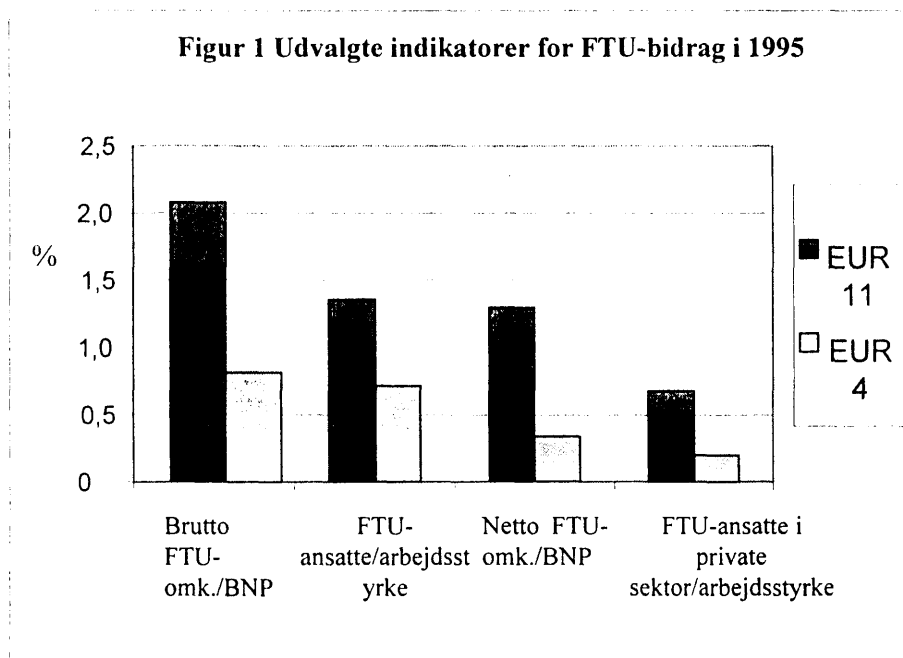
Meddelelsen søger også at vise, at samhørigheden og konkurrenceevnen kan øges ved sideløbende at bruge fællesskabsinstrumenterne - strukturfondene og rammeprogrammet for FTU -.

Ansøgerlandene (Cypern og de central- og østeuropæiske lande (CØE-landene)) kan også drage stor nytte af EU-støtte til FTU og innovation i MGO'er.

TIDLIGERE OG LØBENDE AKTIONER

2. Statistiske analyser tyder på, at både den økonomiske forskel (målt i BNP pr. indbygger) og den teknologiske forskel (målt i bruttoudgifter til FTU pr. BNP og patenter pr. 1000 indbyggere) mellem de fire samhörighedslande (Irland, Spanien, Portugal, og Grækenland) er blevet mindre siden 1989.

Den teknologiske forskel er imidlertid stadig betydelig (se figur 1 og tabel 1 og 2 i bilaget) både i de private og i de offentlige FTU-systemer. Situationen ser endvidere ud til at være endnu mere forskelligartet, når der tages hensyn til forskellene regionerne imellem. Der findes også store regionale forskelle i landene med mere effektive FTU- og innovationssystemer. Det er imidlertid interessant at konstatere, at selv når der ses på de svageste regioner i de rigeste lande, er deres FTU- og innovationssystemer stadig mere robuste og efterspørgselsorienterede end systemerne i de fattigste lande.

kilder/definitioner - se tabel 1 i bilaget

3. Der er også tegn på, at der sker en stigende polarisering mellem nord og syd med hensyn til informations- og kommunikationsteknologier, som kommer til udtryk i brugen af Internettet i hjemmet og af virksomhederne, privatejede personlige computere, Web-værter og distancearbejdsordninger.
4. Bredt sagt kan det siges, at de teknologisk-videnskabelige systemer i MGO'erne - og navnlig i mål 1-områder - fortsat karakteriseres af : (i) en generel lav FTU-intensitet, (ii) en overrepræsentation af den offentlige sektor og lavere deltagelse fra den private sektor, (iii) særlig vægt på grundforskning, (iv) ringe teknologioverførsel mellem den offentlige og den private sektor og inden for selve den private sektor samt (v) ringe tilknytning til internationale FTU- og innovationsnet.

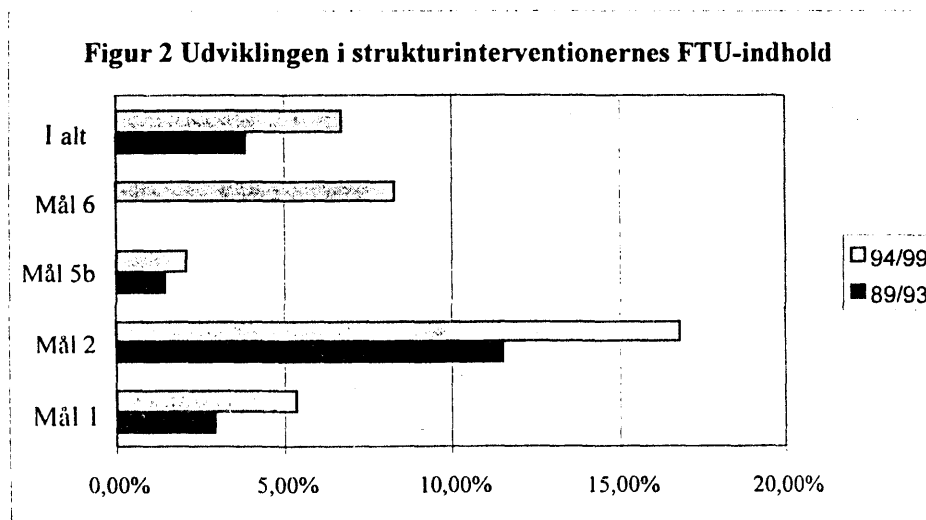
5. Disse kvalitetsmæssige forskelle i FTU- og innovationssystemerne og i MGO'ernes erhvervsstruktur tyder på, at indpumpning af offentlige midler til forskningsaktiviteter i MGO vil medføre lavere økonomiske gevinster end i de mere udviklede regioner. Virksomhederne må involveres mere i forsknings- og innovationsprocessen, og offentlige myndigheder bør lette dette ved at fremme udbuddet af risikovillig kapital og foretage andre fremmende foranstaltninger f.eks. rettet mod elektronisk handel.

STRUKTURFONDENE - TIDLIGERE OG LØBENDE AKTIONER

6. I meddelelsen fra 1993 argumenteredes det, at der var behov for en strukturpolitik, som fordeler et stigende støttebeløb til FTU- og innovationsrelaterede aktiviteter. Det blev foreslået, at strukturinterventionerne skulle stile mod at forbedre MGO'ernes evne til at opnå større deltagelse i fællesskabets FTU-rammeprogram, finansiere teknologioverførsel og indføre innovation i virksomheder.

Formodningen bag disse anbefalinger var, at omfattende ressourcer så godt som udelukkende var blevet rettet mod at finansiere klassiske FTU-infrastrukturer og prækonkurrencemæssig forskning. Der blev faktisk gennemført en evaluering ved udløbet af strukturfondenes planlægningsperiode 1989-1993 i Grækenland, Irland og Portugal, hvori man konkluderede, at strukturinterventionerne, selv om deres samlede virkninger var positive, i forskellig grad indebar en række problemer, herunder mangel på statsmidler til at drive anlæg, overdreven vægt på den offentlige sektors forsyninger på bekostning af stimuleringen af den private sektors efterspørgsel, for stor afhængighed i medlemsstaterne af ekstern (EF) finansiering og overdreven koncentration af FTU-aktiviteter omkring hovedstæderne.

7. Situationen har siden udviklet sig kvantitativt (se figur 2 og tabel 3 i bilaget).

kilder/definitioner - se tabel 3 i bilaget

I nogle lande og regioner er der blevet lagt mere vægt på at opbygge den menneskelige kapital, herunder at øge antallet af kvalificerede FTU-medarbejdere, og på opbyggelsen af netværk, på formidling og på efterspørgselsstimulering. I Irland har man f.eks. efter den sidste halvvejsrapport fokuseret mere på FTU i virksomhederne, herunder

- efteruddannelse. Kort sagt mindre forskning for virksomheder, og mere forskning i virksomheder.
8. Parallelt med fondenes vigtigste interventioner har Kommissionen lanceret en række pilotprojekter med henblik på at undersøge, hvorledes man kan overkomme de ovennævnte strukturelle vanskeligheder (BOX 1).

BOX 1

□ REGIONALE STRATEGIER

Regionale innovationsstrategier (RIS) (Regionalfondens artikel 10) og regionale innovations- og teknologioverførselsstrategier og infrastrukturer (RITTS) er blevet udarbejdet i overensstemmelse med Regionalfondens artikel 10 og under innovationsprogrammet. De har følgende hovedformål (se kort i bilaget):

- at oprette et strategisk grundlag for innovationens integration i regionens produktionsstruktur
- at etablere samarbejdsnet inden for virksomheder og mellem virksomheder og den offentlige sektor
- at styrke udbuddet af FTU og innovation i regionen.

Med midler tildelt under Socialfondens art. 6 og Regionalfondens art. 10, er der iværksat regionale initiativer om informationssamfundet, som skal tage højde for informations- og kommunikationsteknologiers voksende betydning for regional udvikling, arbejdets struktur, menneskelige ressourcer, beskæftigelse og lige muligheder.

Trods alle disse positive forandringer, har en stor del af strukturinterventionerne stadig tendens til at være rettet mod støtte til det eksisterende (offentligt-orienterede) forskningssystem - især i mål 1-områder - så de holder liv i og i sidste ende øger de regionale innovationssystemers strukturelle problemer. Dette emne må undersøges kritisk.

FÆLLESSKABETS FTU-RAMMEPROGRAM

9. Rammeprogrammet har bidraget til socioøkonomisk samhørighed gennem uddannelse af forskere, viderefremidling af videnskabelig og teknologisk viden til MGO'erne, og etablering af netsamarbejde.

Under det tredje og fjerde rammeprogram er så godt som en fjerdedel af forbindelserne knyttet mellem de fire samhørighedslande og de andre elleve medlemsstater. Alene i 1997 blev der knyttet over 13 000 af sådanne forbindelser.

MGO'ernes økonomiske deltagelsessats på næsten 9% - med en svag stigning i det fjerde rammeprogram - er proportional med deres nuværende videnskabelige kapacitet.

To samhørighedslande, Spanien og Grækenland, har gjort betydelige fremskridt inden for bl.a. informationsteknologi, biomedicin og sundhed. Standarder, måling og afprøvning er også et vigtigt område, hvor de fire samhørighedslande har forbedret deres deltagelse. Derimod mangler der fremskridt inden for industri- og materialeteknologier og bioteknologi.

Endvidere har særlige foranstaltninger under det fjerde rammeprogram vist sig specielt relevante for MGO'erne, f.eks. de efterspørgselsorienterede, teknologistimulerende foranstaltninger for SMV'er (BOX 2).

BOX 2

□ TEKNOLOGISTIMULERENDE FORANSTALTNINGER FOR SMV'ER

Inspireret af de vellykkede CRAFT-aktioner under BRITE-EURAM-programmet, tilskynder de teknologistimulerende foranstaltninger SMV'er til at søge om forundersøgelingspræmier og engagere tredjeparter til at foretage forskningssamarbejde. Flere virksomheder fra de fire samhørighedslande deltager i disse foranstaltninger end gennemsnittet for deres deltagelse i projekter under rammeprogrammet.

Hertil kommer at denne form for projekter, som fokuserer på teknologibehov, giver lokale mellem- og lavteknologiske SMV'er en ny indfaldsvinkel til kontakter med udenlandske virksomheder. Indsatsen styrkes gennem Innovationsprogrammet, som fremmer innovation og optagelse af teknologi, og et netværk af innovationsformidlingscentre, som bistår MGO'er med adgang til relevante oplysninger, samt RITTS-projekter, der fremmer en innovationskultur.

10. Det femte rammeprogram vil blive koncentreret omkring løsningen af et begrænset antal samfundsøkonomiske problemer via en væsentlig innovation - "nøgleaktioner". Særlig relevant for MGO er "forvaltning af vandressourcerne og vandets kvalitet", "bæredygtig udvikling af landbrug, fiskeri og skovbrug, herunder integreret udvikling af landområder", "systemer og tjenester for borgerne", "bæredygtig mobilitet og intermodalitet" og "fremtidens by og kulturarv".

I forlængelse af deres succes i det fjerde rammeprogram vil flere aktioner blive styrket, herunder forskeres uddannelse og mobilitet, fremme af innovation og formidling af forskningsresultater samt forskernes samarbejde i net. Det kommende program om "fremme af innovation og tilskyndelse til små og mellemstore virksomheders deltagelse" vil yderligere støtte MGO'erne ved at fremme dette netsamarbejde og gennemprøvning af de bedste metoder (best practice).

TILSKYNDELSE TIL BEDRE KONKURRENCEEVNE OG SAMHØRIGHED PÅ NATIONALT OG REGIONALT PLAN

11. Det erkendes i stigende grad, at fremme af konkurrenceevnen i en tid med hurtige globale ændringer på den økonomiske, teknologiske, og kulturelle front kræver, at der skrives ind med væsentlige politiske tiltag på forskellige niveauer:
- Strategisk planlægning og tilskyndelse til indgåelse af partnerskaber på alle niveauer
 - Uddannelses- og videreuddannelsespolitikker
 - Risikovillig kapital
 - Lovgivning
 - Hård og blød infrastruktur
 - Iværksætterpolitikker

12. I forbindelse med strukturfondsinventioner er der en klar tendens i mål 2-områderne til at integrere FTU og innovation i de mere avancerede økonomiske strategier for lokalområderne, som går ud på at opbygge og styrke konkurrencefordele og imødegå ulemper. I mål 2-områder kan de økonomiske fordele ved større byer ofte udnyttes, f.eks. kan virksomhedsklynger eller sektorgrupperinger udnytte stordriftsfordele, stiltiende vidensoverførsel og dynamiske net, og de har muligvis også adgang til avancerede telekommunikationsnet og en høj koncentreret efterspørgsel efter varer og tjenester, der er affødt af disse net. Nordjylland i Danmark er et godt eksempel på sådanne grupperinger (BOX 3).

Landdistrikter eller kystområder vil derimod have mulighed for at udnytte forskellige aktiver, hvori miljø og måske turisme indgår.

BOX 3

□ NORDJYLLAND, DANMARK (mål 2)

Virksomhedslukninger inden for skibsindustrien og relaterede industrier har medført, at Nordjylland har oplevet stor arbejdsløshed. Hovedproblemerne har været og er til en vis grad stadig en mangel på internationalisering, relativt få iværksættere i forhold til regionens størrelse, mangel på væsentlige færdigheder og en hård kerne af langtidsledige. Alligevel har Nordjylland haft stor succes med en strategi, der er opbygget omkring FTU og innovation, og som inkluderer følgende aspekter:

introducere innovativ praksis, teknologi og teknikker i traditionelle industri- og servicefag, tilføje viden til design- og produktionsprocesser, samt anvendelse af nye materialer og produktudvikling,

tiltrække og udvikle højteknologivirksomheder på basis af sammenfald mellem videnskab, forskning, teknologiudvikling og innovation, især inden for kommunikationsteknologier og applikationer,

tholde og forbedre uddannelse af arbejdsstyrken, forbedre lederudvikling og holde på universitetsuddannede i regionen.

Siden 1989 har det private erhvervsliv haft adgang til assistance under strukturfondens mål 2. Dette har til gengæld fremmet interessen blandt SMV'er for udvikling af programmer baseret på innovation, og det har øget "viden-indholdet" i produkter, produktions- og forvaltningsprocesser. Forholdet mellem SMV'er og forskningsinstitutter er blevet bedre, men i begyndelsen var der tendens til, at det var "teknologidrevet" fra FTU-leverandørernes side. Dette forhold har senere ændret sig efterhånden som SMV'erne er kommet med og den gensidige påvirkning er blevet mere jævnbyrdig. Inden for meget kort tid er der udviklet banebrydende nye applikationer til både kommercielt brug og til brug i hjemmet inden for tre områder - chips og kredsløb, kommunikationsudstyr og billedanalyse.

Der dannes virksomhedsklynger for at udvikle disse komplementære aktiviteter og fordelene ved et bredt produktudbud. Aalborg Universitet har gennem NOVI-initiativet (forsker/teknologipark og dertil knyttede finansieringsmekanismer) medvirket til at styrke den fysiske konsolidering og har desuden sammen med forskellige nøglevirksomheder deltaget i det tredje og fjerde FTU-program.

I Nordjylland vokser evnen til at planlægge for fremtiden både *horisontalt* over relaterede områder og *vertikalt* mellem forskellige myndighedsniveauer. 27 lokale myndigheder har sluttet sig til udviklingsstrategien for den regionale økonomi, som har sat FTU og innovation højt på listen over interventioner. Forskellige ministerier er ved at etablere en dialog med regionen for at støtte dens udvikling.

13. Interventionerne på FTU og innovationsfronten må integreres i regionens produktionsapparat. De regionale FTU- og innovationssystemer - som ikke længere anses for at være domineret af udbudsdrivne forskningsinstitutter, men som nu også omfatter virksomheder, politiske institutioner og arbejdsmarkedet - skal være lydhøre over for det lokale erhvervsliv. MGO'er er ikke så dygtige til at tiltrække aktiviteter med stor merværdi, men de kan forbedre chancerne især ved at samordne FTU- og innovationsstrategier med deres økonomiske planer.

INTEGRATION AF FTU OG INNOVATION I DEN REGIONALE ØKONOMISKE UDVIKLING

14. Fra den foregående analyse fremstår følgende nøglekoncepter:

- Offentlige interventioner skal fokusere på udvikling af integrerede rammer, som til gengæld er nært forbundne med markedet (dvs. risikovillig kapital, adgang til det indre marked mv.)
- Disse rammer skal tage højde for det miljø, hvori virksomhederne, især SMV og FTU- og innovationsleverandører virker
- Rammerne skal være baseret på en effektiv og præcis analyse af de faktiske behov
- Konsensus, partnerskaber og nøgleaktørernes engagement er afgørende
- Der må stræbes efter en reel samordning på nationalt og europæisk plan for at undgå dobbeltarbejde regionerne imellem og sikre en bedre fordeling af den teknologiske kapacitet.

Disse betragtninger har affødt en idé om, at der kræves en systemisk fremgangsmåde, som kan medvirke til at mindske den økonomiske kløft og sikre en god integration af FTU- og innovationspolitikken i den bredere lokale og regionale strategi for økonomisk udvikling.

FTU OG INNOVATION - ET FÆLLES ANSVAR

15. Set ud fra et konkurrencemæssigt og samhørighedsmæssigt synspunkt er der således et klart behov for at udstikke en **INTEGRERET FTU- OG INNOVATIONSSTRATEGI**, som hænger sammen med den økonomiske udviklingsproces i regionen, og som, via det nationale system til støtte for FTU og innovation, er integreret i et bredere europæisk perspektiv. Strategien fordeler sig på tre niveauer.

- De lokale og regionale niveaues rolle

- i. gennemføre analyser af regionale og lokale behov og muligheder
- ii. udvikle den strategiske ramme, inden for hvilken den pågældende forskning, teknologiske innovation og hermed forbundne politik skal gennemføres
- iii. gennemføre et vedtaget program for FTU og innovation, som inkluderer specifikke prioriteter og foranstaltninger, som passende agenturer vil kunne levere
- iv. organisere et strømlinet, fokuseret og inklusivt regionalt partnerskab, der tager ansvaret for effektiv strategisk planlægning af den økonomiske udvikling,

amordning af forskningspolitiske midler og de forskellige kilder til finansiering, der er nødvendige for at finansiere strategien og aktionerne.

- Medlemsstaternes rolle

- v. fastlægge de nationale rammevilkår, der kan støtte FTU- og innovationsindsatsen
- vi. forme den nationale politik og de nationale ordninger, der gælder for FTU og innovation, hvilket også omfatter fordelingen af teknologiske anlæg og programmer, der kan hjælpe regionernes virksomheder med at udnytte disse anlæg
- vii. udarbejde de udviklingsplaner, der skal medfinansieres via strukturfondene.

- Medlemsstaterne og EU

- viii. opstille langsigtede strategiske mål for FTU- og innovationspolitikken, som er baseret på en omfattende forståelse af styrken og svaghederne såvel i FTU- og innovationssystemerne som i de økonomiske systemer i det pågældende land
- ix. sikre, at interventionerne er sammenhængende, og at de virkemidler, der er til rådighed, er på linje med hinanden og stiler mod indbyrdes forenelige mål.

To strategiske platforme giver sig selv. For det første har grønbogen om innovation og handlingsplanen for innovation givet Kommissionen og medlemsstaterne en fælles ramme, som giver mulighed for at indkredse en række prioriteringsmuligheder og samarbejds muligheder. For det andet er medlemsstaterne, med henblik på at fremme en vidtspændende debat om de langsigtede retningslinjer for den fysiske planlægning i Europa, blevet enige om at udarbejde det europæiske fysiske og funktionelle udviklingsperspektiv (EFFU), idet et første udkast blev forelagt for de ansvarlige ministre i juni 1997

- 16. Alle niveauer bør blive enige om kriterier og mål for præstationerne, udarbejde effektive overvågnings- og evalueringsprocedurer og harmonisere tidsplanerne for programmerne. Det er faktisk nødvendigt at basere kriterierne og målene for præstationerne på en klar forståelse af FTU- og innovationspolitikken samlede virkninger for den regionale udvikling og samhørighed. En grundig evaluering af interventionerne vil gøre det muligt at fastsætte nøjagtigere præstationsindikatorer.
- 17. Gennemførelsen af en bredere baseret FTU og innovationsstrategi vil i sidste ende blive finpudset på grundlag af vilkårene og mulighederne i selve de pågældende regioner og lokaliteter, men der er stadig visse nøgleaktiviteter, som ingen medlemsstat eller region kan tillade sig at se bort fra. Tilskyndelse til innovation, virksomhedssamarbejde, herunder samarbejde i netværk, samt forøgelse af de menneskelige muligheder bliver fælles for alle strategierne.

TRE PRIORITETER

TILSKYNDELSE TIL INNOVATION

- 18. Et af de vigtigste forslag i denne meddelelse er, at samhørighedspolitikken bør ændres fra først og fremmest at fremme "opstrøms" forskning og teknologisk kapacitet i sig selv til at bidrage til, at FTU- og innovationsindsatsen kommer til udtryk i økonomisk aktivitet. I denne forbindelse er nedenstående væsentlige elementer med hensyn til fremme af innovation:
 - i. fokuserer innovationsstrategier på ordninger med vægt på efterspørgselssiden for at øge opmærksomheden på teknologi og styrke innovationsforvaltning. Mange virksomheder, og navnlig SMVER, betragter stadig innovation som en yderligere belastning og omkostning, og ikke som en mulighed og en investering i

fremtiden. Små og mellemstore virksomheder er ikke nødvendigvis opmærksomme på deres egne behov (f. eks. adgang til internationale markeder), og derfor er de ikke på udkig efter løsninger. Små virksomheder med forskningsresultater er normalt ikke tilstrækkeligt organiserede til at kunne sælge dem.

- ii. fremme en politik med total kvalitetsstyring på regionalt og lokalt plan da det åbner mulighed for at stimulere efterspørgsel efter innovation (navnlig i SMV) og bidrager til at øge virksomhedernes konkurrenceevne (BOX 4).

BOX 4

□ EUROMANAGEMENT

EUROMANAGEMENT-ordningen kan anvendes på nationalt og lokalt plan. Først udarbejdes der en fælles metodologi for assistance til SMV'er på områder, som er af afgørende betydning for deres overlevelse eller vækst (miljø, FTU, standardisering, certificering, kvalitet, osv.). Dernæst foretager konsulenter en analyse af SMV'er med aktiviteter inden for områder, der er relevante for den samordnede indsats, for at vurdere deres stærke og svage sider og om de er klar til at ansøge om EU-programmer. Konsulenter, offentlige myndigheder og SMV'er har stor interesse i at få adgang til de rapporter, der udarbejdes, da man derigennem kan fastsætte, hvor i Europa der foregår eksperimenter og benchmarking.

- ii. udvikling af nye finansierings- og forvaltningsmekanismer, som er afstemt efter de vigtigste træk i MGO'ernes økonomiske strukturer og tage højde for behovet for at etablere alternative finansieringsformer og etablere en direkte forbindelse til finansielle markeder (BOX 5).

BOX 5

□ GLOBAL CDTI STØTTE

En anden interessant ordning er støtte fra det spanske CDTI (Centro para el Desarrollo Tecnológico Industrial), som ydes under den spanske fællesskabsstøtteramme for mål 1 områder. Under ordningen kan der ske samfinansiering af virksomheders teknologiprojekter (op til 50% af omkostningerne). Hvis projektet ikke lykkes, skal der ikke foretages tilbagebetaling, og hvis projektet er en succes, sker tilbagebetaling rentefrit over en periode på 5 år efter projektets afslutning. Der skal ikke stilles garanti, og tilbagebetalte midler geninvesteres i nye projekter.

- iv. rationalisere udbuddet af virksomhedsstøttestrukturer i medlemsstaterne og sørge for større specialisering og målretning af de tjenesteydelser, der tilbydes.
- v. tilskynde til aktiviteter, der støtter innovation, herunder
 - fremme af erhvervsmæssig mobilitet og nye arbejdsordninger, der kan bidrage til jobskabelse
 - samarbejde mellem forskningsinstitutter (offentlige og private) og SMVER
 - effektiv udnyttelse af informationsteknologi

- tilskyndelse, med hjælp fra understøttende politik for risikovillig kapital, til udskilling af nye virksomheder (f. eks. fra universiteter eller større virksomheder, som intensivt beskæftiger sig med FTU og innovation)
 - politikker om intellektuel ejendomsret, som især støtter SMV
 - udvikle mekanismer, der er udformet med henblik på at fremme virksomhedsrelateret FTU, og som er rettet mod et stigende antal virksomheder, der gennemfører FTU, først og fremmest "førstegangs"
- vi. lære fra bedste praksis i områder med grupperinger i videncentre, universiteter, og videnskabs- og teknologicentre med det formål at
- udvikle kommercielle anvendelsesmuligheder på grundlag af forskning inden for disse emneområder
 - anvende investorers (virksomhedsengles) finansielle og kommercielle viden og risikovillig kapital til at udklække nye virksomheder, der kan udnytte teknologierne og erobre nye markeder
 - lade lokalsamfund få gavn af de nye teknologier - f.eks. ved at forbedre online-adgang til offentlige tjenester eller opbygge informations- og uddannelsesnet i lokalsamfundet.

BEDRE NETSAMARBEJDE OG INDUSTRIELT SAMARBEJDE

19. Det stadigt stigende markedspres blandt andet i form af globalisering, deregulering, ændrede efterspørgselsmønstre og nye samfundsmæssige behov samt den videnskabelige og teknologiske udvikling, gør innovation mere kompliceret, dyrere at gennemføre og mere risikabel. For at styre dette kompleks og denne usikkerhed er det ikke nok at købe avanceret udstyr eller at have adgang til ny teknologi.

Det kræver også, at innovation integreres i andre funktioner, der har tilknytning til virksomhedsudvikling - f.eks. marketing, udvikling af de menneskelige ressourcer, kvalitetskontrol - og at der indføres feedback-ordninger til virksomhedsledelsen. SMVER har færre interne ressourcer at trække på end de større virksomheder, og er derfor afhængige af eksternt kapacitet. Det er derfor vigtigt, at politiske interventioner baseres på nøje forståelse for, hvilke forhold SMV'ernes netværksskabende kapacitet er afhængige af. Udarbejdelsen af en politik omfatter følgende vigtige elementer:

- udvikling af egentlige teknologiformidlings- og anskaffelsesordninger, og mulighederne for ændring/udbygning af disse kanaler gennem netsamarbejde
- identificering af aktuel (kommunikationsmæssig eller kulturel) afstand mellem SMV og teknologiforsyningsinfrastrukturen
- tilskyndelse til etablering af virksomhedsnet, der kan fremme overførsel af viden mellem virksomhederne og udarbejdelse af fælles strategier med det formål at forbedre markedspositionen
- skabelse af regionale klynger af underleverandørvirksomheder, da underleverandøraktivitet ofte er et nøgleelement i MGO'ernes produktionsproces
- projekter til teknologivalidering og -overførsel, som kan anvendes til at demonstrere fordelene ved at indføre innovative teknologier og processer
- hensyntagen til innovationens sociale aspekter

- forståelse for de organisatoriske og fysiske betingelser for teknologistøtte og overførsel for at gøre det lettere at benytte en skræddersyet og differentieret fremgangsmåde til teknologistøtte.
20. Kommissionen har udviklet en række instrumenter, der støtter netsamarbejde, fremmer virksomhedssamarbejde og tilskynder til partnerskaber mellem den offentlige og private sektor (BOX 6).

BOX 6

□ FÆLLESKABSNET

Fællesskabsnet som f.eks. Innovationsformidlingscentre, Euro-infocentre og de Europæiske Netværk og Tjenester kan bistå MGO'erne, idet de letter deres deltagelse i fællesskabsaktiviteter og forbedrer deres evne til at "optage" ny teknologi og innovation. Det kan eksempelvis nævnes, at Kommissionen siden 1984 har støttet et net af virksomheds- og innovationscentre. Fordelene ved disse er, at de er knyttet til et internationalt net (europæiske virksomheds- og innovationscentre), administreres på centralt og nationalt plan, hvilket letter teknologi- og vidensoverførsel og fremmer interregionalt og internationalt virksomhedssamarbejde. Nettene skal i højere grad være opmærksomme på de lokale aktører, som har ansvaret for at fastlægge og gennemføre egns- og virksomhedsstrategier med henblik på at etablere eller styrke lokale innovationssystemer.

□ REGIONALE INNOVATIONSSTRATEGIER - WALES

I forbindelse med Wales' regionale innovationsstrategi - den tidligere regionale teknologiplan - som samfinansieres af Regionalfondens artikel 10, er der gennemført en aktion, hvor mere end 700 personer, der repræsenterede over 600 organisationer, blev konsulteret. Under den endelige regionale teknologiplan er der udpeget 60 nøgleprojekter fra alle sektorer i den walisiske økonomi, som nu er under gennemførelse (f.eks. Welsh Business Angels Network, praktik- og udviklingsprogrammer for universitetsuddannede, Welsh Centre of Expertise, Technology Implementation Programme for SMEs). Som led i mål 2 industriprogrammet for syd-Wales (1997-1999) afspejles den regionale teknologiplans prioriteter i forskellige foranstaltninger: ca. 20% af det samlede program dvs. over 90 mio. GBP i investeringer, med et strukturfondsbidrag på lidt under 40 mio., er afsat til dette formål.

FORØGELSE AF DE MENNESKELIGE MULIGHEDER

21. De menneskelige muligheder er af central betydning for konkurrenceevne og udviklingsprocesser, som er baseret på viden. Der bør derfor lægges vægt på
- i. uddannelse af de menneskelige ressourcer,
 - ii. indførelse af feedback-mekanismer mellem den private sektor og tekniske institutter og universiteter (partnerskaber),
 - iii. praktikophold for forskere ude i virksomhederne samt mobilitet i det internationale miljø (udvekslinger mellem institutioner i udviklede og i mindre gunstigt stillede områder). Eksempler på det sidste kan findes i det fjerde rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling (BOX 7).

BOX 7

□ MARIE CURIE FELLOWSHIP-STIPENDIER

Under programmet "forskeres uddannelse og mobilitet", hvorunder Marie Curie Fellowship-ordningen søger at give adgang til videreuddannelse på et højt plan gennem forskning, findes der særlige instrumenter, som MGO'er tydeligvis kan drage fordel. Et af disse er Marie Curie Individual Return Fellowship-programmet, som tilskynder forskere fra en MGO til at vende tilbage til en MGO i deres hjemland. Den kommende Marie Curie Development Host Fellowships-ordning vil medvirke til, at der opbygges ny kompetence i de eksisterende forskningsinstitutter i mindre begunstigede områder. Deltagere i ordningen er forskningsinstitutter i MGO'er, som har behov for at udvikle nye kompetenceområder samt for at sørge for de unge og erfarne forskeres udvikling, som disse institutter er værter for. Som led i Marie Curie Experienced Science Fellowships-programmet, vil viden fra Europas erfarne forskere blive overført mellem industrien og uddannelsesinstitutionerne (begge veje), og et særligt element i programmet er vidensoverførsel til MGO'er. Der diskuteres andre aktiviteter under Marie Curie-ordningen, som kan være til mere indirekte hjælp, herunder foranstaltninger, som tilskynder ph.d.-uddannede til at blive på EU's forskningsinstitutter, eller Industry Host Fellowships, hvor især SMV'er via forskellige foranstaltninger vil blive opfordret til at være værter for unge forskere. Et mål under overvejelse til det næste rammeprogram er at give forskerhold, som normalt ikke har adgang til de større forskningsinfrastrukturer, adgang hertil.

22. Et vigtigt punkt at have for øje er SMV'ernes behov for støtte til forvaltningen, som kan hjælpe dem med at absorbere ny teknologi. Større rådighed over teknologi alene vil ikke producere optimale resultater. Udvikling af ordninger for uddannelse i teknologiforvaltning og efteruddannelse af de ansatte i små og mellemstore virksomheder i nye teknikker er derfor af afgørende betydning. Aktioner på fællesskabsplan kan bidrage til realiseringen af dette mål.
- der kan gøres en større indsats for at øge investeringerne i menneskelige ressourcer og livslang uddannelse i MGO'erne. Strukturfondene kan yde støtte til praktikordninger for universitetsuddannede, som kan skræddersyes til lokale vilkår og behov.
 - den Europæiske Socialfonds aktioner under det aktuelle mål 4 tager sigte på at forbedre både kvalifikationerne, forvaltningsevnerne og beskæftigelsesudsigterne for de ansatte arbejdstagere. Det er en direkte reaktion på behovet for at hjælpe arbejdstagere i hele EU med at tilpasse sig til ændringer i industrien og til ændringer i produktionssystemerne. Det kan nævnes, at fællesskabsinitiativet ADAPT allerede har ydet et væsentlig bidrag hertil. Det nye foreslåede mål 3 (som omfatter de aktuelle mål 3 og 4) vil konsolidere denne intervention.
 - informations- og kommunikationsteknologiernes rolle i udviklingen af åbne fjernundervisningsordninger for at lette adgangen til uddannelse, navnlig for SMVER, ufaglærte arbejdstagere og langtidsarbejdslose må styrkes og det samme gælder for støtteordninger for distancearbejde.

KONKLUSIONER

23. Det er nødvendigt, at FTU- og innovationspolitikken integreres i regionens produktionsapparat. Det indebærer, at de regionale beslutningstagere finder og dirigerer ressourcer til strategiske regionale prioriteter.

En integreret FTU- og innovationsstrategi må være baseret på partnerskab mellem lokale og regionale organer, medlemsstaterne og EU. Strategien skal sigte mod at fremme innovation, forbedre netsamarbejde og industrielt samarbejde og forøge de menneskelige muligheder, og skal være afstemt efter de enkelte regioners egne institutionelle, socioøkonomiske og kulturelle karakteristika. Kommissionens rolle er at skabe de nødvendige rammer for dette.

24. Regionerne bør etablere og udvikle en integreret FTU- og innovationsstrategi, der er baseret på den regionale økonomis struktur og behov og gradvist øge de regionale udviklingsplaners indhold under den næste runde af strukturfondsinerventioner.

I partnerskabets ånd bør medlemsstaterne sørge for, at de relevante politikker på nationalt plan supplerer og understøtter de behov og det potentiale, der er konstateret på regionalt plan og på fællesskabsplan.

Medlemsstaterne opfordres til at tage hensyn til anbefalingerne i denne meddelelse i forbindelse med arbejdet omkring det europæiske fysiske og funktionelle udviklingsperspektiv (EFFU).

25. Kommissionen har til hensigt

- i forbindelse med de kommende forhandlinger om de fremtidige strukturprogrammer at fremme integreringen af FTU og innovation. Meddelelsen danner grundlag for udarbejdelsen af retningslinjer for de strukturelle indgreb inden for FTU og innovation. Den vil også kunne tjene som referencegrundlag for en tidlig evaluering af, om der er sammenhæng i den FTU- og innovationsstrategi, der er fastlagt i planerne,
- at bygge videre på erfaringerne fra de aktuelle strategier for regional innovation og informationssamfundets opbyggelse og således konsolidere en efterspørgselsstyret, "bottom-up" fremgangsmåde i overensstemmelse med nærhedsprincippet,
- at opfordre medlemsstaterne til i fællesskab inden strukturfondenes næste planlægningsperiode, at opstille en række finjusterede præstationsindikatorer for FTU og innovation, som kan anvendes ved evalueringen og overvågningen af strukturinterventionerne,
- at styrke det tværnationale partnerskab mellem videncentre i de regioner, der endnu er utilstrækkeligt udviklede på det teknologiske plan, og videncentre i andre regioner. I den forbindelse vil Kommissionen fremme forskellige frivillige former for samarbejde, herunder
- erhvervsuddannelser i videncentre (Socialfonden)
- styrkelse af de støtteberettigede regioners strukturer og videnskabelige udstyr (Regionalfonden)
- oprettelse af tværnationale konsortier (eller europæiske økonomiske interessefællesskaber) til gennemførelse af forskningsprojekter under FTU-rammeprogrammet.

- at opfordre de enkelte lande, der søger om tiltrædelse, til at udvikle en passende FTU- og innovationsstrategi på regionalt og nationalt plan. Sådanne strategier vil blive overvejet inden for deres respektive fortiltrædelsesaftaler, som vedtaget på Det Europæiske Råds møde i Luxembourg. Kommissionen vil stimulere udveksling af erfaringer mellem ansøgerlandene og medlemsstaterne,
- at oprette en europæisk interaktiv website for FTU og innovation med det formål at inddrage regioner og medlemsstater og ansøgerlande.

GLOSSAR

ADAPT Fællesskabsinitiativ, som skal forudse og forbedre ændringer i virksomhedernes beskæftigelsesstruktur

BIC Centre for virksomhedsinnovation (Business Innovation Centres)

BRITE-EURAM/CRAFT

Programmet for materialeteknologi under Fjerde rammeprogram/Initiativ til stimulering af SMVs deltagelse i europæiske forskningsprojekter

CØE De central- og østeuropæiske lande

EFFU Det europæiske fysiske og funktionelle udviklingsperspektiv; European Spatial Development Perspective

ERDF Den europæiske fond for regional udvikling

ESF Den europæiske socialfond

FTU Forskning og teknologisk udvikling

ICT Information and Communication Technologies
= informations- og kommunikationsteknologier

MGO Mindre gunstigt stillede områder

MSØF Programmet for målrettet socioøkonomisk forskning (EN: TSER)

NUFoU Nationale udgifter til forskning og udvikling

RIS Regionale innovationsstrategier

RISI Regional Information Society Initiatives
= regionale initiativer vedrørende informationsfundet

RITTS Regional Innovation and Technology Transfer Strategies and Infrastructures
(strategier for regional innovation og teknologioverførsel samt infrastrukturer)

SPD Single Programming documents (enkelt programmeringsdokument – programmer for mål 2 og 5b regioner)

SMV Små og mellemstore virksomheder

VUFoU Virksomhedernes udgifter til forskning og udvikling (BERD)

TABEL I
FTU: Grundlæggende indikatorer
1995

	B	DK	D	F	I	NL	A	FIN	S	UK	EUR 11 ²	EUR 4	EL	E	IRL	P
BASISOPLYSNINGER																
Befolkning (x 1000)	10137	5228	81661	58138	57301	15459	8047	5108	8827	58606	308511	63179	10454	39210	3598	9917
Arbejdsstyrke (x 1000)	4183	2796	38961	25033	22607	7304	3842	2429	4498	28404	140057	25948	4201	15561	1434	4753
BNP (mio. ECU)	205852	132474	1845177	1176205	831376	302543	172372	95599	176275	841571	5779444	643889	87416	428091	49215	79166
BNP / indbygger	20307	25340	22596	20231	14509	19571	21422	18716	19970	14360	18733	10192	8362	10918	13677	7983
GERD (mio. ECU)																
pr. indbygger (x 1000 ECU)	327	462	515	473	151	403	339	443	689	295	384	83	40	87	192	47
som % af BNP	1,61%	1,82%	2,28%	2,34%	1,04%	2,06%	1,58%	2,37%	3,45%	2,05%	2,05%	0,82%	0,48%	0,80%	1,41%	0,61%
F&U-personale																
som % af arbejdsstyrken	1,23%	1,71%	1,52%	1,58%	0,86%	1,47%	1,18%	1,97%	1,95%	1,22%	1,37%	0,73%	0,83%	0,73%	1,14%	0,53%
FTU i offentlige sektorer																
GBAORD som % af samlet budget	1,95%	1,79%	3,60%	4,33%	1,65%	2,70%	2,37%	2,90%	3,17%	2,27%	2,93%	1,62%	0,67%	1,96%	1,09%	1,61%
GOVERD som % af BNP	0,06%	0,32%	0,34%	0,49%	0,22%	0,37%	0,12%	0,41%	0,13%	0,30%	0,33%	0,16%	0,13%	0,17%	0,14%	0,16%
HERD som % af BNP	0,44%	0,41%	0,43%	0,38%	0,26%	0,58%	0,50%	0,46%	0,63%	0,39%	0,41%	0,24%	0,22%	0,25%	0,27%	0,21%
F&U-personale i GOV og HES																
som % af F&U-personale i alt	47%	47%	46%	50%	62%	60%	59%	49%	45%	44%	49%	73%	89%	71%	54%	69%
FTU i private sektorer																
BERD (mio ECU)																
as % of GDP	1,09%	1,10%	1,51%	1,44%	0,56%	1,09%	0,83%	1,50%	2,68%	1,34%	1,30%	0,35%	0,11%	0,37%	0,99%	0,12%
as % of GERD	67%	60%	66%	62%	54%	53%	52%	63%	78%	65%	64%	45%	24%	46%	70%	20%
R&D personale in private sectors																
som % af arbejdsstyrken	0,65%	0,92%	0,82%	0,80%	0,33%	0,59%	0,49%	1,00%	1,08%	0,68%	0,69%	0,20%	0,09%	0,21%	0,53%	0,16%
som % af F&U-personale i alt	53%	53%	54%	50%	38%	40%	41%	51%	55%	56%	51%	27%	11%	29%	46%	31%
Antal europæiske patentansøgninger																
pr. mio. indbyggere	94	119	168	95	46	116	99	172	199	79	108	11	4	12	37	2

Kilde: Eurostat

¹ Skøn

² Luxembourg ikke medregnet

Alle personaledata er udtrykt som antal personer

ECU: Almindelige vekselkurs

GERD - nationale udgifter til forskning og udvikling

GOVERD - statens udgifter til forskning og udvikling

HERD - højere læreanstalters udgifter til forskning og udvikling

BERD - erhvervsvirksomhedernes udgifter til forskning og udvikling

GBAORD - statsbevillinger til F&U

GOV - stat

HES - højere uddannelse

BES - erhvervsvirksomheder

TABEL 2
FTU: Grundlæggende indikatorer
Regionale forskelle

	TYSKLAND ⁴		FRANKRIG ³		ITALIEN		SPANIEN		PORTUGAL		GRÆKENLAND		EUR11 ²	EUR4
	1993		1994		1994		1994		1995		1993		1995	1995
	Mål	Ikke-mål	GERD<	GERD>	Mål	Ikke-mål	Mål	Ikke-mål	Rest	Lissabon	Rest	Attiki		
BASISOPLYSNINGER														
GERD (mio. ECU)														
pr. indbygger (x 1000 ECU)	179	548	21	94	67	211	44	151	30	81	26	57	384	83
som % af BNP	1,78%	2,46%	1,25%	3,49%	0,64%	1,20%	0,50%	1,18%	0,46%	0,81%	0,36%	0,67%	2,05%	0,82%
F&U-personale														
som % af arbejdsstyrken	na	na	0,65%	2,16%	0,49%	0,97%	0,54%	1,20%	0,38%	0,80%	0,63%	0,96%	1,37%	0,73%
FTU i offentlige sektorer														
GOVERD														
pr. indbygger (x 1000 ECU)	52	78	3	15	12	46	7	34	3	31	8	18	61	16
som % af BNP	0,52%	0,35%	0,20%	0,56%	0,11%	0,26%	0,08%	0,27%	0,05%	0,31%	0,12%	0,21%	0,33%	0,16%
HERD som % af BNP	0,62%	0,41%	0,11%	0,29%	0,33%	0,25%	0,28%	0,24%	0,20%	0,21%	0,17%	0,24%	0,41%	0,24%
F&U-personale i GOV og HES														
som % af samlet F&U-personale	na	na	31%	30%	83%	57%	86%	64%	67%	72%	88%	81%	49%	73%
FTU i private sektorer														
BFRD (mio. ECU)														
som % af BNP	0,64%	1,70%	0,93%	2,60%	0,19%	0,69%	0,13%	0,66%	0,10%	0,14%	0,07%	0,22%	1,30%	0,35%
som % af GERD	36%	69%	75%	75%	30%	57%	27%	56%	23%	18%	20%	33%	64%	45%
F&U-personale i private sektorer														
som % af arbejdsstyrken	na	na	0,46%	1,50%	0,09%	0,42%	0,08%	0,43%	0,13%	0,23%	0,07%	0,18%	0,69%	0,20%
som % af samlet F&U-personale	na	na	71%	69%	17%	43%	14%	36%	33%	28%	12%	19%	51%	27%
Antal europæiske patentansøgninger														
pr. mio. indbyggere	23	176	65	172	7	61	5	20	1	2	2	8	108	11

Kilde: Eurostat

Alle personaledata er udtrykt som antal personer

ECU: Aktuelle vekselkurser

¹ Skøn

² Der foreligger ikke data for Luxembourg

³ Den første kolonne viser gennemsnittet for alle franske regioner, hvis GERD (som % af BNP) er lavere end landets gennemsnit (2,38%)

⁴ Der foreligger ikke statistiske oplysninger for regionale FTU-udgifter og personale i højere lærestudier

GERD - nationale udgifter til forskning og udvikling

GOVERD - statsens udgifter til forskning og udvikling

HERD - højere lærestudiers udgifter til forskning og udvikling

BFRD - erhvervsvirksomhedernes udgifter til forskning og udvikling

GOV - stat

HES - højere uddannelse

BES - erhvervsvirksomheder

19

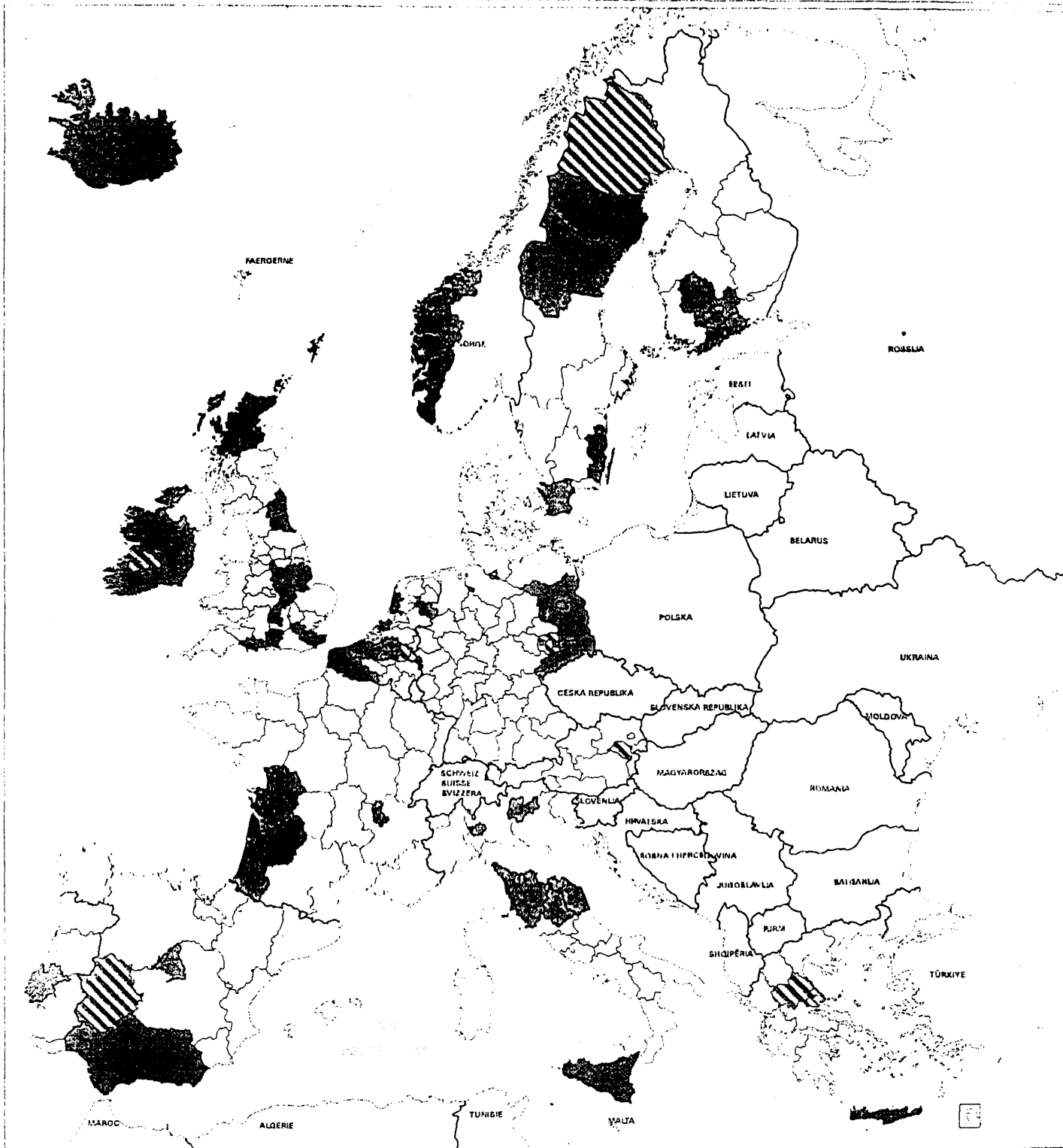
TABEL3
 FTU: Grundlæggende indikatorer
 Strukturfonde
 1989-1993 / 1994-1999

Mio. ECU	1989-1993			1994-1999		
	I ALT	FTU	%	I ALT	FTU	%
Mål 1	43.818	1.280	2,92%	93.972	5.049	5,37%
Mål 6	-	-	-	697	58	8,28%
Mål 2	6.130	705	11,50%	15.352	2.580	16,80%
Mål 5b	2.232	32	1,43%	6.860	142	2,06%
Regionale mål i alt	52.180	2.017	3,87%	116.881	7.827	6,70%
Mål 3 / 4	6.669	453	-	-	-	-
Mål 3	-	-	-	12.938	-	-
Mål 4	-	-	-	2.246	-	-
Mål 5a landbrug	3.523	-	-	5.251	-	-
Mål 5a fiskeri	579	-	-	885	-	-
Ikke-regionale mål i alt	10.771	453	4,21%	21.320	0	0,00%
Alle mål	62.951	2.470	3,92%	138.201	7.827	5,66%
Fællesskabsinitiativer	5.285	1.450	27,44%	14.018	690	4,92%
I ALT	68.236	3.920	5,74%	152.219	8.518	5,60%

Kilde: GD XII data

Article 10 du FEDER : Actions innovatrices en coopération avec la DG XIII, le Programme Innovation
 Article 10 of ERDF : Innovative measures in cooperation with DG XIII, the Innovation Programme

Stratégies Régionales d'Innovation (R.I.S.) et Infrastructures et Stratégies Régionales de Transfert de Technologie et de Soutien à l'Innovation (R.I.T.T.S.)
 Regional Innovation Strategies (R.I.S.) and Regional Innovation and Technology Transfer Infrastructures and Strategies (R.I.T.T.S.)

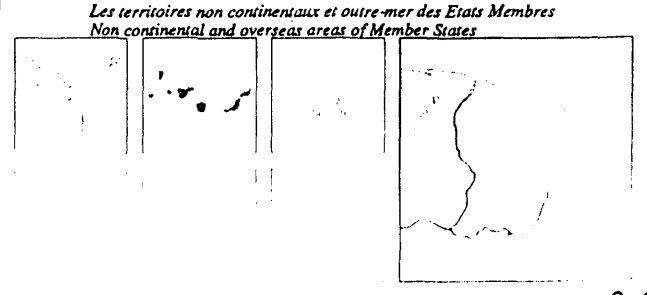

0 100 500km

Cette carte n'a aucun statut légal
 CE - DGXVI/RS, source GISCO, XVI-A-2
 This map has no legal status
 EC - DGXVI/RS, source GISCO, XVI-A-2

- LEGENDE - LEGEND**
- R.I.S. & R.I.T.T.S.
 - Projets pilotes R.I.S. 1996-98
 & compris projets pré-pilotes RTP 1994-96
 R.I.S. pilot projects 1996-98
 (pre-pilot projects RTP 1994-96 included)
 - Projets R.I.T.T.S. pré-sélectionnés 1995-98
 R.I.T.T.S. pre selected projects 1995-98
 - Frontières Nationales
 National Boundaries
 - Frontières de Régions (NUTS 2)
 Regional Boundaries (NUTS 2)

Carte éditeur: 04/1998. Map edition: 04/1998

ISSN 0254-1459

KOM(98) 275 endelig udg.

DOKUMENTER

DA

02 04 12 15

Katalognummer : CB-CO-98-362-DA-C

ISBN 92-78-36925-X

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer
L-2985 Luxembourg